

نگاهی به ۲ویژگی اخلاقی مهم که امام رضا (ع) تاکید زیادی بر رعایت آن ها داشتند

راست گو باش و امانت دار

جوادرستمی | کارشناس مسائل دینی

مناسبتی

در سیره انبیا و ائمه (ع) توجه به اصول اخلاقی و ارتباط با جامعه، جایگاه ویژه ای دارد. از آن جا که اخلاق اسلامی دارای سه محور اخلاقی فردی یعنی خصوصیات اخلاقی شخص، اخلاق اجتماعی یعنی ارتباط با فرد یا افراد در خانواده و جامعه و اخلاق الهی یعنی ارتباط با خالق و رابطه عبد و معبودی است، بسیاری از سفارش های ائمه چه در قالب احکام دینی و چه سبک زندگی اسلامی، درباره مسائل اخلاقی و اهمیت آن است. در سیره امام رضا (ع) نیز سفارش های بسیاری در باره مسائل اخلاقی شده است. چنان که ایشان در روایتی فرمودند: «به کثرت وزیادی نماز، روزه، حج، دیگر اعمال و عبادات افراد توجه نکنید بلکه آن چه مهم است راست گویی و امانت داری است.» (عیون اخبار الرضا ج ۲ ص ۵۱). در ادامه نگاهی خواهیم داشت به توجه ویژه امام رضا (ع) به این دو ویژگی اخلاقی.

● پایه های روابط مستحکم اجتماعی

روایت مطرح شده، ملاک قضاوت اجتماعی در باره افراد را بر پایه راست گویی و امانت داری قرار می دهد که پایه و اساس روابط مستحکم اجتماعی است و نتیجه رعایت آن، امنیت اخلاقی و آرامش اجتماعی جامعه خواهد بود. راست گویی گمشده امروز جامعه در تقابل فردی و اجتماعی است. انسان بدون توجه به نتیجه دروغ گویی یا راست نگفتن، ممکن است برای پنهان کردن این خطای خود دچار اشتباه بزرگتری شود چنان که در روایتی، دروغ گویی را کلید همه بدی ها و گناهان بر شمرده اند. همین موضوع در مقام ارتباط فرد با جامعه به خصوص در جایگاه تقابل فرد مسئول با جامعه ای که از آن برآمده و درباره آن ها مسئولیت دارد، ممکن است رخ دهد و آن شخص بابت منافع مادی یا معنوی، شخصی یا اجتماعی یا هر دلیل دیگری مرتکب اشتباه کذب گویی یا راست نگفتن شود که این از اعتبار و جایگاه و منزلت اجتماعی اومی کاهدو در ادامه در حیات مسئولیتش، دچار تزلزل و حتی سقوط می شود.

● آثار دروغ گفتن در خانواده

در خانواده به خصوص در روابط زوج ها، هر دروغی سردی و کندی روابط را در پی خواهد داشت و تکرار آن، اعتماد اعضای خانواده به یکدیگر را خدشه دار می کند و بدتر، آن زمانی است که این رفتار ها در منزل، شاهدانی همچون فرزندان داشته باشد که می توان گفت فاجعه ای در مسیر تربیت و انتقال آن ها از محیط خانه به جامعه رخ خواهد

داد. فرزندی که اولین الگوی او پدر و مادر است، وقتی شاهد تناقض رفتاری و گفتاری آن ها با خود است، دچار نوعی نفاق پنهان در شخصیت خود می شود و سعی می کند شخصیتی را که نیست یا اعتقاد ندارد، پنهان نماید و به خود به نمایش بگذارد چرا که دیده است والدین در بحث تربیت او راست گویی را ستایش و دروغ گویی را نکوهش کردند اما در عمل آن چه تحویل یکدیگر می دهند، خلاف این موضوع است.

● اهمیت راست گویی در ارتباط با خالق

بنابر آن چه بیان شد، اهمیت راست گویی که در کلام امام رضا (ع) بیش از عبادات دارای ارزش و مورد توجه است، آشکار می شود و در تاکید آن می توان گفت وقتی شخصی در محیط کوچک خانواده نتواند با نزدیک ترین افراد به خود، تقابل مثبت و درستی داشته باشد قطعا در بُعد ارتباط با خالق و اخلاق الهی و رابطه عبد و معبودی دچار تزلزل می شود چون اخلاق فردی و اجتماعی و مناسبات رفتاری سالم با خانواده، به شدت مورد توجه خداوند و به نوعی پیش نیاز ارتباط با اوست.

● امانت داری، فقط جنبه مادی ندارد

امانت داری دیگر موضوع مورد اشاره امام رضا (ع) در این فرمایش است که با تشریح و دقت نظر در آن، به اهمیت و دلیل توجه امام

[...]

یک روایت معروف از امام رضا (ع)،

ملاک قضاوت اجتماعی درباره افراد را

بر پایه راست گویی و امانت داری قرار

می دهد که پایه و اساس روابط مستحکم

اجتماعی است و نتیجه رعایت آن، امنیت

اخلاقی و آرامش اجتماعی جامعه خواهد

بود. دو ویژگی اخلاقی که باید بیش از

بیش به آن ها توجه شود

(ع) به این مقوله در سبک زندگی اسلامی پی می بریم. آن چه از واژه امانت داری در ابتدا به ذهن انسان می رسد، شاید به امانت گذاشتن شیء یا مالی با ارزش نزد شخصی مورد اعتماد به مدت معلوم یا حتی نامعلوم برای مراقبت و نگهداری از آن است تا در نهایت به صاحبش بازگردانده شود. تمام افراد قائل به اخلاق حتی در جنبه غیر دینی، این مورد را به عنوان امانت داری تصدیق می کنند و به امانت دار، نگاه نیکویی دارند اما شاید مراد امام (ع) در این گفتار از منظر اخلاق اسلامی وسعت بیشتری داشته باشد و شامل امانت داری از جنبه معنوی هم باشد.

● امانت داری در روابط اجتماعی

بُعد معنوی نگاه به امانت داری چنین است که جامعه اسلامی باید به حدی از صداقت و درستی، امنیت اجتماعی و مراوده بین مردم برسد که لازم نباشد شخص مال و اموال خود را نزد کسی به امانت بگذارد بلکه همه افراد آن جامعه باید در قبال داری او احساس مسئولیت و امانت داری داشته باشند و در غیاب او خود را موظف به مراقبت از آن بدانند چرا که جان و مال مسلمان در قاعده احکام اسلامی محترم است. وقتی دیدگاه ما به امانت داری وسعت این چنینی داشته باشد، اهمیت آن بیش از پیش روشن می شود. امانت داری در باب روابط و مناسبات اجتماعی، این پیام را به ما می دهد که وقتی شخصی متوجه خیانت در امانت فردی در جامعه شد، ضمن امر به معروف و نهی از منکر او، از آن عمل جلوگیری کند و در صورت نیاز بر این مسئله بانگ برآورد تا ضمن نشان دادن قبح اجتماعی آن با همراهی افکار عمومی، راه را بر تکرار چنین قضایایی ببندد. وقتی افراد این مسئولیت را بر شانه های خود احساس کنند، سعی می کنند در موضوعی مثل اختلاس که تاثیر منفی بر روح روان جامعه و تعاملات اجتماعی و رفتاری آن گذاشته است، همگی در یک صف واحد در دفاع از حق و حقوق دیگران از باب امانت داری و وظیفه انسانی، جلوی این گونه ناانجاری ها قند علم کنند و ضمن مطالبه از مسئولان برای بر خورد قاطع و عاجل، از ادامه این گونه اعمال در جامعه جلوگیری شود.

[...]

خطای شناختی

«فاجعه سازی» یا

«درشت نمایی»

موجب می شود فرد

حوادث را بدون

توجه به تناسب آن

در نظر بگیرد و هر

اتفاقی را یک فاجعه

تلقی کند

از دنیای روان شناسی

افسرده ها در تصمیم گیری موفق ترند!

فاطمه قاسمی

مترجم

بر اساس بررسی های منتشر شده در مجله روان شناسی Abnormal Psychology، افراد مبتلا به افسردگی بیشتر به صورت تحلیلی فکر می کنند و بهتر تصمیم می گیرند. «بتینا ون الورسن» از دانشگاه «بال» و همکارانش از دانشگاه های آمریکا و آلمان، این تحقیق را روی ۵۴ فرد مبتلا به افسردگی، رو به بهبود در سلامت کامل انجام دادند. آن ها باید در شرایط ساختگی که از طریق رایانه به آن ها القا می شد، در باره مسائل جاری زندگی تصمیم بگیرند. افراد مبتلا به افسردگی در برابر گزینه های ارائه شده توسط رایانه نسبت به بقیه افراد، انتخاب های بهتری داشتند. با این که معمولاً این طور برداشت می شود که افسردگی، توانایی تشخیصی فرد را کاهش می دهد اما محققان بر این باورند که احتمالاً این واکنش به دلیل یک نوع سازگاری برای حل مسائل پیچیده است و رویکرد تحلیلی آن ها را برای حل مسائل پیش رو تقویت می کند. مطالعات قبلی نیز نشان داده که افراد در وضعیت افسردگی برای حل معضلات اجتماعی خود بهتر هستند چرا که اغلب با شدت بیشتری به مشکل خود فکر می کنند و قادر به تمرکز بر مشکلات دیگرشان نیستند و هر بار با تجزیه و تقسیم هر مسئله بزرگ تر به مسائل کوچک تر، فقط به تحلیل یکی از آن ها می پردازند. تحلیل هر مسئله برای این افراد نیاز به تفکر بی وقفه دارد و افسردگی، تغییرات زیادی را در بدن برای کمک به فرد و جلوگیری از حواس پرتی ایجاد می کند. دانشمندان همچنین اضافه کردند که بررسی برخی از نشانه های افسردگی این ایده را که فرد برای تصمیم گیری نیاز به تجزیه و تحلیل بدون وقفه دارد، ثابت می کند. به عنوان مثال، تمایل فرد افسرده به تنها بودن و انزوای اجتماعی به تمرکز او بر تحلیل یک مسئله و مشکل کمک خواهد کرد و شاید دوری کردن از انجام برخی فعالیت های فیزیکی یا لذت بردن از برخی آن ها، دلیلی باشد برای تمرکز بیشتر و جلوگیری از حواس پرتی در این افراد.

منبع: سایت فرانسوی سایکومدیا

چطور از دست شوهرم دلخور نشوم؟!

دختری هستم ۲۰ ساله که ۹ ماه است با مردی ازدواج کرده ام که همدیگر را خیلی دوست داریم اما شوهرم بعضی وقت ها کارهایی انجام می دهد که من از آن ها دلخور می شوم. لطفا راهنمایی ام کنید چطور درباره این موضوع بی تفاوت باشم؟

هدی معتمدالصناعی | روان شناس بالینی

مشاوره زوجین

اختلاف زوج ها در حوزه های مختلف بایکدیگر و تفاوت سلیقه هایشان، مسئله ای اساسی نیست بلکه شیوه برخورد زوج هاست که باعث تداوم یا اتمام یک رابطه می شود. بهتر بود رفتار همسران را توضیح می دادید تا راهنمایی دقیق تری را دریافت می کردید. آیا همه کارهایی که شما از شوهرتان دلخور می کنید، در یک دسته رفتاری قرار می گیرد یا خیر؟ مثلاً همه شان مرتبط با مسائل مالی، روحی یا... است؟

● شوهرتان قصد آزارتان را ندارد

به هر حال اگر همسرتان رفتاری انجام می دهد و باعث ناراحتی شما می شود، بهترین شیوه، صحبت کردن است. این که بتوانید درباره مسائل تان با هم صحبت کنید و هر دو هم شنونده خوبی باشید و در نهایت نیز به حل اختلاف منجر شود، یک مهارت است. پس ابتدا در خواست خودتان را با همسرتان در میان بگذارید البته در یک فضای امن که همدیگر را قضاوت نکنید و اگر بنا به دلایلی آن رفتار ترک نشد، بهتر است نگاه عمیق تری داشته باشید. به طور مثال با توجه به علاقه ای که در ابتدا پیامک تان توضیح دادید، احتمالاً همسرتان رفتاری را به عمد انجام نمی دهد که باعث ناراحتی شما شود. آن رفتار بنا به شخصیت یا نوع تربیت ایشان انجام می شود نه به منظور آزار شما. این نکته را در تمام مسیرتان برای اصلاح شرایط، در نظر بگیرید و فراموش نکنید.

● شاید زودرنج هستید

در باره مشکل شما، این مسئله نیز قابل بررسی است که آیا شما تنها از رفتارهای همسرتان ناراحت می شوید یا از رفتارهای دیگران هم زود ناراحت می شوید؟ گاهی این خود ما هستیم که رفتارهای دیگران را بد تعبیر می کنیم و زودرنج هستیم. بهتر است برای این که بتوانید به آگاهی بیشتری در این باره برسید، از روان شناسان کمک بگیرید تا اگر مشکل از سمت شماست، هر چه زودتر آن را رفع کنید.

● نداشتن توقع تغییر ۱۰۰ درصدی شوهرتان

نکته آخر هم این که توقع نداشته باشید همه رفتارهای شوهرتان با وجود ناخوشایند بودن شان از نظر شما، تغییر کند. این مهم ترین خطر برای زندگی مشترک تان خواهد بود. ابتدا بهتر است تغییراتی را در خودتان به وجود آورید. به طور مثال این که شما چه تغییری می توانید در خودتان ایجاد کنید که همسرتان هم رفتارهایش را تغییر دهد؟ به جای فکر کردن به این که چطور از دست شوهرم دلخور نشوم، به این دست سوالات فکر کنید تا شرایط زندگی تان را هر روز بهتر از گذشته کنید.

آموزشگاه موسیقی ششمیه

آغاز ثبت نام ترم تابستانی با مدرسین مجرب آموزش کلیه ی سازهای سنتنی و کلاسیک

ارایمی آموزش تخصصی کودکان

ملک آباد، هوشیار ۱ (ملک آباد) ۱۳ کوچه سمت چپ) پلاک ۱۴

۰۲۱-۳۷۶۲۹۷۱۵ (۰۵۱)